Lichamelijke problemen bij mensen met EVB+

Sandra de Wit

verpleegkundig specialist, onderzoeker

Voorzitter V&VN-vgz, Hogeschooldocent Hanze, Consulent CCE, Gemeenteraadslid

V&VN Verstandelijk GehandicaptenZorg

V&VN VS

Mastebroek, (2015)

- Mensen met een verstandelijke beperking hebben meer dan twee keer zoveel gezondheidsproblemen dan mensen zonder verstandelijke beperking.

Schrojenstein Lantman-de Valk (2008)

Aandoeningen die veel vaker voorkomen bij mensen met een verstandelijke beperking

- Gehoor- en gezichtsproblemen
- Epilepsie
- Spasmen/ mobiliteitsproblemen
- Aandoeningen van het centraal zenuwstelsel
- Huidproblemen
- Refluxproblemen
- Obstipatie
- Luchtwegproblemen
- Psychiatrische aandoeningen

EVB+

- Ernstige beperkingen in de intellectuele en adaptieve vaardigheden.
- Verminderde adaptieve vaardigheden, beperkte conceptuele, sociale en praktische vaardigheden:
  - 1) gebruik van geluiden, gebaren of, met hulp, korte zinnen, om de aandacht van anderen in hun omgeving te trekken om behoeften kenbaar te maken (conceptuele vaardigheden);
  - 2) ondersteuning nodig bij starten, onderhouden en beëindigen van gesprekken met anderen en bij het veranderen van de ene activiteit naar de andere of in het geval van een onverwachte verandering in routine. Ook herkennen zij niet wanneer een sociale situatie een gevaar voor hen kan vormen (sociale vaardigheden);
  - 3) ze hebben ondersteuning nodig bij basale persoonlijke hygiëne. Daarnaast niet in staat zijn om voor hun eigen bezittingen te zorgen en om zelfstandig huishoudelijke taken uit te voeren (praktische vaardigheden).
- In combinatie met ernstige vormen van probleemgedrag

AAIDD-model gecombineerd met het biopsychosociale en ecologische model

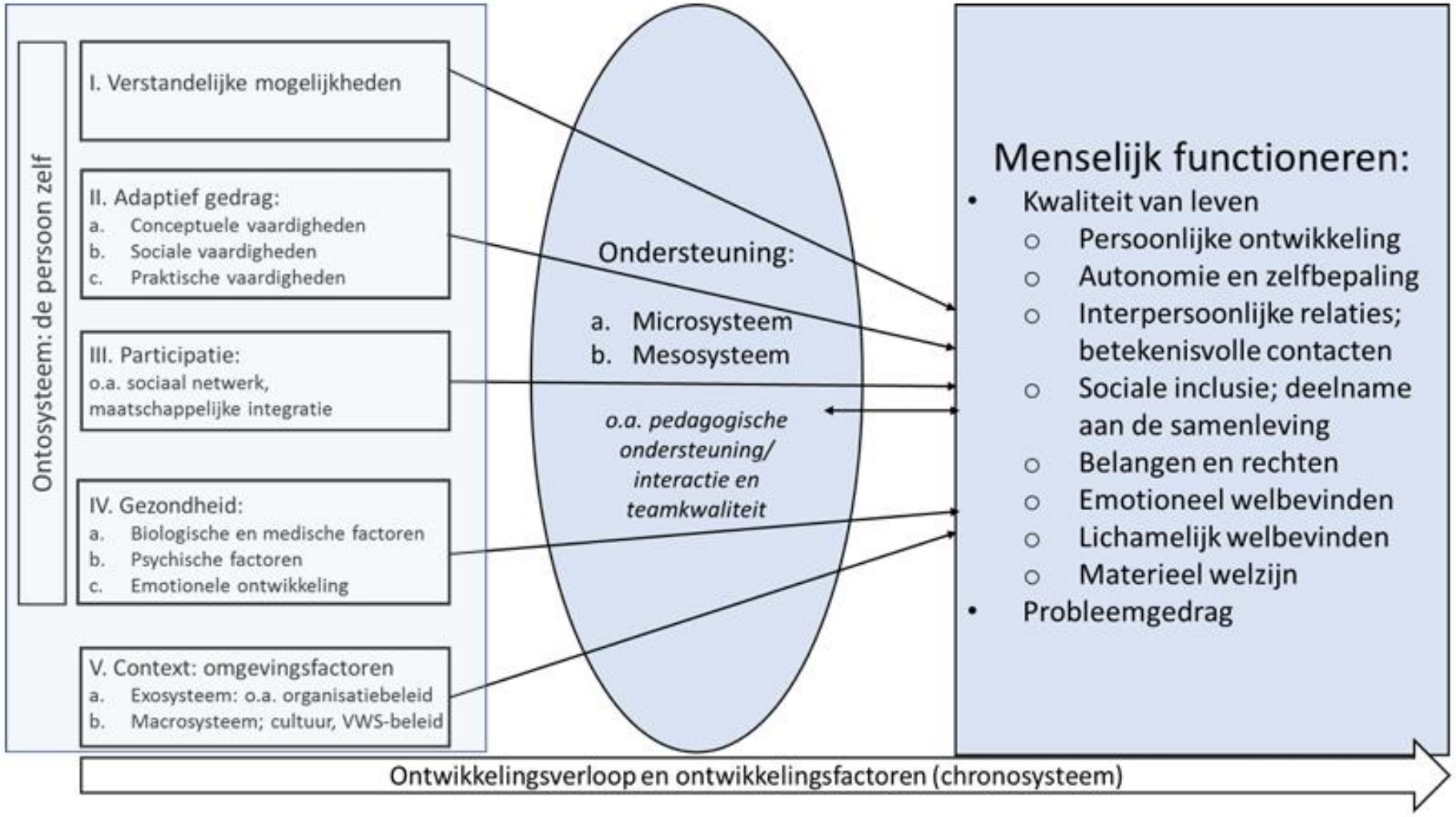

Nederlandse Vereniging Voor Artsen voor Verstandelijke Gehandicapten (NVAVG)

Kenmerken van mensen met een verstandelijke beperking die leiden tot bijzondere zorgbehoeften op medisch/ verpleegkundig gebied (NVAVG, 2012):

- Beperkingen op gebied van ziektebesef en ziekte-inzicht
- Atypische presentatie van gezondheidsklachten
- Beperkingen op het gebied van communicatie
- Beperkingen op het gebied van tempo
- Disharmonisch ontwikkelingsprofiel
- Afhankelijkheid van ondersteuning
- Andere prevalentie van aandoeningen
- Etiologiegerelateerde aandoeningen
- Multifactorieel bepaalde klachten en multimorbiditeit
- Probleemgedrag en psychiatrische problematiek
- Beperkingen in motorisch functioneren en mobiliteit
- Beperkingen in het verdragen van reguliere diagnostiek en behandelmethoden
- Beperkingen op het gebied van zelfbepaling en wilsbekwaamheid
- Bijzondere levensfasen en een ander levensloopperspectief
- Leefstijlproblematiek

Communicatie

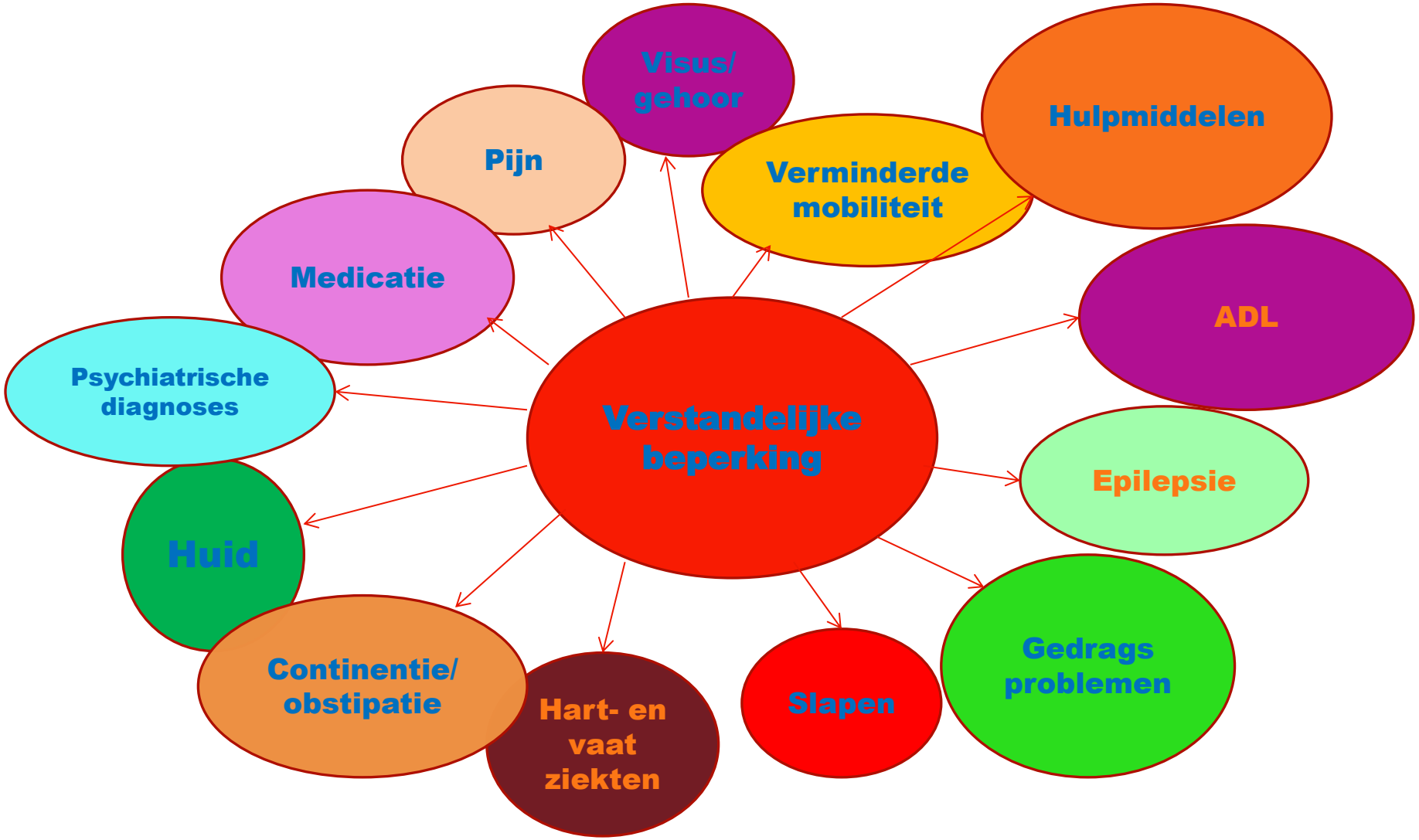

Continuïteit

Factoren die maken dat continuïteit en kwaliteit van zorg gewaarborgd is:

- Afgestemde begeleiding
- Kennis en inzicht in gedragingen behorend bij de verstandelijke beperkingen
- Kennis van gedrag voortkomend uit ziektes, stoornissen en bijkomende beperkingen
- Gestructureerde rapportage en overdracht

Problemen die optreden als de continuïteit onvoldoende gewaarborgd is

- Evenhuis: vermijdbare gezondheidsproblemen, vermijdbare extra beperkingen en zelfs vermijdbare extra sterfte op.

Kernset zorgvragersproblemen

Lichamelijk

- Bedreigde of verstoorde vitale functies
- (ademhaling, circulatie, hersenfunctie)
- Infectie, koorts
- Smetten, jeuk
- Wonden, decubitus
- Vermoeidheid
- Verlies eetlust
- Misselijkheid en braken
- Gewichtsverlies en ondervoeding
- Gewichtstoename
- Uitdroging en verstoorde vochtbalans
- Incontinentie
- Uitscheidingsproblemen

Psychisch

- Bewustzijnsstoornissen
- Stemmingsstoornissen
- Stoornissen in het geheugen
- Stoornissen in het denken en waarnemen
- Persoonlijkheidsstoornissen
- Stoornissen in het gedrag (agitatie, agressie, claimen, obsessie, automutilatie)
- Angst, paniek, Stress
- Verslaving
- Verlies en rouw
- Onzekerheid
- Ineffectieve coping, kennistekort
- Zingevingsproblemen

Functioneel

- Tekort zelfmanagement
- Tekort zelfredzaamheid
- Zintuigelijke beperkingen
- Verstoorde mobiliteit
- Vallen
- Slaap/ waakproblemen

Sociaal

- Participatieproblemen
- Sociale incompetentie
- Eenzaamheid
- Gebrek aan sociaal netwerk
- Seksualiteitsstoornissen
- Overbelaste mantelzorg
- Tekort aan mantelzorg

Lichamelijke problemen bij mensen met EVB+

Sandra de Wit, verpleegkundig specialist, Hogeschooldocent, Hoofdopleider Hanze MANP, onderzoeker, voorzitter V&VN-vgz, gemeenteraadslid en fractievoorzitter.

- Bereikbaar:
- s.de.wit@pl.hanze.nl
- 06-51061327